

Reykjavík, 8. nóvember 2022

Efni: Drög að frumvarpi til laga nr. 116/2006 um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða (orkuskipti)

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi (SFS eða samtökin) hafa tekið til umsagnar drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða (orkuskipti), sem auglýst voru í samráðsgátt stjórnvalda hinn 24. október sl.

Með drögunum er lögð til breyting á 4. gr. laga nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða, er varðar leyfilega stærð krókaaflamarksbáta sem nýta sér vistvæna orkugjafa. Í drögunum er lögð til ný málsgrein í 4. gr. um að bátar sem nota vistvæna orkugjafa hafi heimild til að vera stærri en gildandi lög kveða á um. Notkun vistvænna orkugjafa krefst þess að þessir bátar þurfa aukið rými fyrir orkuinnihald, þ.e. stærri tanka eða rými fyrir rafhlöðu. Þá skiptir öryggi áhafna ekki síður máli ef notast er við eldfima orkugjafa og aukið rými er því nauðsynlegt. Í frumvarpinu er lagt til að krókaaflamarksbátum, sem gangi að minnsta kosti til helminga fyrir vistvænum orkugjöfum, verði heimilt að vera 50% stærri en gildandi lög kveða á um, eða 45 brúttótonn.

Samkvæmt lögum nr. 129/2001 um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða, var einvörðungu heimilt að flytja krókaaflahlutdeild á bát sem var undir 6 brúttótonnum, hefði hann veiðileyfi með krókaaflamarki. Með 6. gr. laga nr. 85/2002 um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða, var þessum stærðarmörkum lyft í 15 brúttótonn. Í athugasemdum með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 85/2002, sagði að 6 brl. eða 6 brúttótonna takmörkunin væri „talin of þröng, m.a. af öryggisástæðum“. Þá sagði einnig að breyting á stærðarmörkunum væri reist á tillögum nefndar um endurskoðun laga um stjórn fiskveiða, sem starfaði samkvæmt heimild í ákvæði V til bráðabirgða í lögum nr. 1/1999 um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða (svokallaðrar endurskoðunarnefndar).

Með breytingu á lögum nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða, sem gerð var með lögum nr. 82/2013, var enn og aftur gerð breyting á stærðarmörkum. Stærðarmörkum krókaaflamarksbáta var þá breytt þannig að þeir gætu verið allt að 15 metrar að lengd, í stað 12 metra, og 30 brúttótonn, í stað 15 brúttótonna. Þannig var gerð enn ein breytingin á hámarkslengd krókaaflamarksbáta og stærð þeirra.

Eins og ofangreind þróun ber með sér hafa krókaaflamarksbátar orðið töluvert stærri en upphaflega var gert ráð fyrir. Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi, og forveri þeirra, hafa ávallt lýst sig andsnúin slíkum breytingum. Sjávarútvegur stendur hins vegar frammi fyrir flókinni og umfangsmikilli áskorun í loftslagsmálum. Breyttur heimur hefur því kallað á endurskoðun í afstöðu samtakanna.

Sjávarútvegur hefur metnaðarfull markmið í loftslagsmálum og leggur mikla áherslu á að draga úr

útblæstri gróðurhúsalofttegunda. Í því skyni hafa SFS lagt áherslu á við stjórnvöld, að þess verði gætt að regluverk hindri ekki áframhaldandi þróun í orkunýtingu og orkuskiptum. Samtökin eru sammála því að nauðsynlegt getur verið að leyfa skipum að stækka að einhverju marki vegna orkuskipta. Þess verður þó í hvívetna að gæta, að raunveruleg þörf til stækkunar sé til staðar.

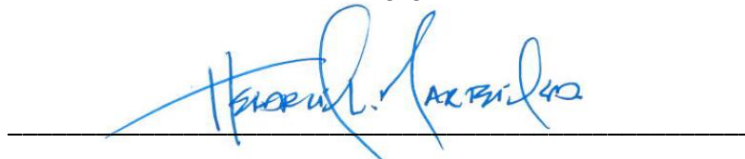
Breytingar á regluverki eru einungis einn hluti af orkuskiptapúslinu og mikilvægt er hafa allar áskoranir orkuskipta á hafi í huga til að liðka fyrir raunverulegum aðgerðum. Tæknin til að nýta vistvæna orkugjafa á hafi er í stöðugri þróun og enn sem komið er telst ekki raunhæft að fiskiskip nýti alfarið vistvæna orkugjafa. Er það meðal annars vegna skorts á innviðum, takmarkaðs orkuframboðs og tækniproska. Þá fylgja fiskiskipum einnig ýmiss sértæk vandamál við orkuskipti með hliðsjón af því hve langt fiskiskip sigla og hve ófyrirsjáanlegur tími úti á sjó getur verið. Því er skiljanlegt, eins og frumvarpið gerir ráð fyrir, að fyrirhuguð undanþága frá stærðartakmörkunum sé útfærð með þeim hætti að unnt sé að ganga á skipaeldsneyti að hluta til. Í þessu samhengi leggja samtökin ríka áherslu á, að það er ekki síður mikilvægt að tryggja að bátar sem hljóta undanþágu á þessum grundvelli noti í raun vistvæna orkugjafa að lágmarki til helminga, þ.e. að geta til að ganga fyrir tvíorku dugi ein og sér ekki til undanþágu frá stærðartakmörkum ef báturinn er áfram knúinn að uppistöðu til með skipaeldsneyti. Tryggja þarf að áhrifin verði í raun og sanni þau, að dregið sé úr notkun olíu. Takist það ekki, er betur heima setið en af stað farið varðandi breytingar á regluverki í þá veru sem hér er kynnt.

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi eru jákvæð gagnvart þeim áformum sem hér er fjallað um. Mikilvægt er hins vegar að tryggja, að hin vistvæna orka verði í raun og sanni notuð og að raunhæft og vandað mat liggi til grundvallar því að heimila 50% stækkun skipa.

Að lokum lýsa samtökin sig reiðubúin til að eiga samtal við fulltrúa ráðuneytisins til að gera nánari grein fyrir sjónarmiðum samtakanna. Samtökin áskilja sér jafnframt rétt til að koma að frekari athugasemdum á síðari stigum, gerist þess þörf.

Virðingarfyllst,

f.h. SFS

Heiðrún Lind Marteinsdóttir, framkvæmdastjóri